

УДК 338.48

Бондаренко Д.С.¹

Гурова Д.Д.²

¹студ. гр. МТУ-114м ЗНТУ

²канд. геогр. наук, доц. ЗНТУ

ТУРИЗМ «ЗА ГРАТАМИ» - НАЙНОВІТНІША ЕКСТРЕМАЛЬНА РОЗВАГА ДЛЯ БАГАТІЙ

Останнім часом активно розвивається пригодницький туризм – вид туризму, який об'єднує всі подорожі, пов'язані з активними способами пересування і відпочинку на природі, що мають на меті отримання нових відчуттів, вражень, поліпшення туристом фізичної форми і досягнення спортивних результатів. До спеціальними видами належить різновид пригодницького туризму, а саме – екстремальний туризм, що набирає силу у всьому світі, особливо в Україні.

Кількість туристів, які цікавляться екстремальними розвагами, точно оцінити неможливо. Але з публікацій, присвячених даній тематиці, відомо що у Європі близько 30 % відпочиваючих хоча б один раз у тиждень виїжджають на джип-сафарі, рафтинг, екскурсію на яхті тощо. З економічним розвитком суспільства збільшується кількість видів відпочинку (в тому числі й екстремального), а також число бажаючих урізноманітнити дозвілля незвичайними враженнями.

На території України є достатньо сприятливі умови і ресурси для розвитку екстремального відпочинку. Але низький рівень розвитку туристичної інфраструктури і соціальних стандартів населення призвів до того, що екстремальний туризм у нас у своєму розвитку відстає від

загальносвітових тенденцій. За оцінками багатьох вітчизняних спеціалістів, існує великий потенціал екстремального туризму, який можна буде розкрити з загальним соціально-економічним розвитком держави.

Екстремальний туризм – різновид туризму, який пов'язаний із певним ступенем ризику або з позамежними фізичними або психічними навантаженнями в надважких умовах.

Цей вид має безліч різновидів: від традиційних до екзотичних. До найбільш популярних з них відносяться: альпінізм, джип-тури, каякінг, дайвінг, парашанеризм, рафтинг, туризм індустріальний та гірський.

Незважаючи на те, що екстремальний туризм з року в рік стає все більш популярним, туристи в основному віддають перевагу таким, як і раніше, популярні види туризму, як екскурсійний, пізнавальний, пляжний і ін. А все тому, що більша частина туристів не знає, що в себе включає екстремальний туризм, куди можна поїхати (адже можна навіть не виїжджати за межі свого міста) і скільки все це варто. В Україні екстремальний туризм розвинений не так добре, як в інших частинах світу, зокрема в Європі.

Одним з найбільш екстремальних і дорогих видів сучасного туризму по праву можна вважати тюремний туризм. Дозволити собі подібну розвагу може не кожен, адже вартість тижневої імітації життя ув'язненого порівняння з піврічним заробітком середньостатистичного менеджера.

У більшості випадків життя тюремного туриста практично не відрізняється від життя звичайного укладеного: тюремна баланда, черствий хліб і вода, глузування з боку наглядачів, сира камера. Нудний вид з вікна, колючий дріт, робота й інші атрибути тюремного життя протягом тижня будуть «радувати» очей добровільного укладеного.

Входячи в камеру, більшість тюремних туристів думають, що вони зможуть витримати весь термін, проте вже в перші години навіть самі психологічно міцні і стійкі чоловіки починають практично вити від туги. Мало хто «відсиджував» весь термін до кінця, більшість любителів екстриму здаються вже на третій - четвертий день ув'язнення.

Родоначальником подібного туризму можна вважати королівство Таїланд. Вперше в'язниця «БанкКванг» відкрила двері для всіх бажаючих на початку 80-х років. У вартість послуги входить не тільки перебування в камері, а й життя з самими справжніми злочинцями і ув'язненими. Також існують пропозиції для суперекстремалів: за додаткову плату вам урочисто вручать кілька грамів героїну - за наркотики за місцевими законами чекає смертна кара.

Відзначається, що за рахунок популярності, керівництво Таїланду прийняло рішення про введення подібної послуги ще в декількох в'язницях країни. Саме тому на сьогоднішній день з упевненістю можна сказати про те,

що Таїланд є родоначальником і загально визнаною світовою столицею тюремного туризму.

Сподіваючись популяризувати тюремний туризм, фірми намагаються використовувати установи, які «прославилися» чим-небудь у своєму минулому житті. Тобто спекулювати не тільки на романтику тюремного побуту, але й на пам'ятках історії.

Для небажаючих глибоко вникати в тему існують в'язниці-музеї. Досвідчений гід проведе оглядову екскурсію по вивороту людського суспільства. Потік бажаючих подивитися здалеку, але «руками не чіпати» невичерпний по всьому світу. Відомий «Алькатрас» у Сан-Франциско відвідують майже півтора мільйона туристів на рік. Також величезним успіхом користується все ще діючий «Сінг-Сінг». Світову популярність здобула мережу таборів ГУЛАГу і широкодоступні Володимирський централ і Хрести.

Організатори розуміють, що не всі зможуть витримати такий «відпочинок» на тривалий час, тому «тури до в'язниці» будуть починатися з одноденного відвідування до тижня: більше цього терміну, навряд чи хто тут затримається. Перед цим туристи повинні будуть підписати спеціальну угоду, в якому вони зобов'язуються дотримуватися регламенту, встановленого у в'язниці. Організатори вважають, що правила й їх дотримання є найважливішою частиною цього проекту, оскільки, якщо людина перестане робити те, що «є по правилам», то відразу втрачається весь сенс того, що відбувається. Тому, порушення правил є автоматичною згодою туриста «вибути з гри» і тоді він повинен буде покинути в'язницю.

Отже, узагальнюючи вищесказане, відзначимо, що екстремальний туризм – дуже цікавий, захоплюючий вид відпочинку, який все більше подобається людям. Екстремальний туризм постійно перебуває у розвитку, як в світі, так і в Україні. Увесь час з'являються його нові різновиди. Так відносно недавно з'явився космічний туризм, і цілком можливо, що через 10 – 15 років він буде більш доступним, ніж зараз. А які види екстремального туризму з'являться через 20 – 30 років навіть складно уявити. У порівнянні з Україною екстремальний туризм в інших частинах світу – у Східній Азії, Європі, Північній Америці розвинутий достатньо добре. А безпосередньо серед жителів Європи й особливо Північної Америки екстремальний туризм найбільш популярний вид відпочинку. Аналіз роботи туристичних фірм на ринку екстремальних і екзотичних туристичних турів показав, що діяльність фірм орієнтована на молодіжний сектор туристів, а також на професіоналів туристів-екстремалів.